

Werkblad Cocreatieve werkvorm World Café

bij leeractiviteit 2.6

Doelen

- Je leert voort te bouwen op je eigen kennis en die van de groep.
- Je kunt gezamenlijk ontwikkelde ideeën vertalen naar concrete acties.
- Je stimuleert deelnemers out of the box te denken en hun ideeën te delen.

Instructie

Het idee achter het World Café is om op een eenvoudige manier kennis met elkaar te delen en op een gezamenlijke manier op elkaars kennis voort te bouwen en tot nieuwe inzichten te komen. De essentie van World Café zit in het creëren van een informele sfeer, door de grote groep van deelnemers op te splitsen in kleine groepjes van vier tot zes personen die het onderwerp bespreken aan 'cafétafels'.

Stap 1

- Vorm kleine groepjes en richt een tafel als cafétafel in.
- Elke cafétafel heeft een centrale vraag waarover wordt gesproken (10-15 minuten). Dit kan bijvoorbeeld zijn: hoe maak je het thema religie bespreekbaar tijdens een les of gesprek met buurtbewoners? Wat betekent interreligieuze sensitiviteit en hoe breng je dit in de praktijk?
- Elke cafétafel heeft een gastvrouw/-heer (host). Deze blijft aan zijn tafel zitten. Op de tafel ligt een groot vel papier of een papieren tafelkleed en stiften. De host schrijft de centrale vraag in het midden van het papier.
- De host nodigt alle deelnemers uit om ieder voor zich hun reactie op de vraag op papier te schrijven en probeert de deelnemers te stimuleren hun ideeën de vrije loop te laten en alles op te schrijven.

Stap 2

- De groepen schuiven na 10-15 minuten door naar de volgende tafel.
- De host vat samen wat er gezegd is door de vorige groep. De host nodigt alle deelnemers uit om beurten te reageren (3 minuten in totaal). Belangrijke aanvullende informatie wordt in de vorm van een mindmap opgeschreven op het tafelkleed. De vraag aan de nieuwe groep is: hoe kun je deze ideeën nog verder versterken en hoe werk je ze praktisch uit? Maak gebruik van je ervaring, denk out of the box en moedig iedere bijdrage aan.
- Na 10-15 minuten schuiven de groepen weer door.

Stap 3

Als de groepen elk bij alle cafétafels zijn geweest, volgt er een plenaire terugkoppeling, waarin je per tafel de cruciale, aangescherpte vraag kiest en noemt, gekoppeld aan concrete acties. Wees daarbij niet bezorgd als het in de eerste ronde niet helemaal lukt. Oefening baart kunst. Als de werkwijze bevalt, kan deze ook bij vervolgbijeenkomsten gebruikt worden. Dan kan je er als groep steeds beter in worden.

Stap 4

Iedere actie wordt gekoppeld aan een actie-eigenaar. Deze draagt zorg voor de voortgang en een evaluatie op een afgesproken moment.

Toelichting

Er zijn acht principes die je als succesfactoren voor het houden voor een succesvol World Café kunt beschouwen:

- 1 Verduidelijk de context.
- 2 Creëer een uitnodigende omgeving.
- 3 Gebruik (onderzoeks)vragen die er echt toe doen.
- 4 Moedig ieders bijdrage aan.
- 5 Verbind de diverse perspectieven.
- 6 Luister gezamenlijk.
- 7 Deel de gezamenlijke ontdekkingen die geogst zijn.
- 8 Kom tot doelgerichte actieplanning.

Deze principes worden hierna toegelicht.

Principe 1 Verduidelijk de context

De helderheid waarmee je het World Café van start laat gaan is de eerste succesfactor. Dat betekent dat je bij de voorbereiding helder moet hebben wat het doel van de werkvorm is, wie daarvoor nodig zijn en hoe je deze personen nieuwsgierig kunt maken. Daarvoor beantwoord je voor jezelf eerst de volgende vragen.

Doel: Waarom willen we met bepaalde mensen op een cocreatieve manier in dialoog gaan? Welke thema's zijn relevant voor de deelnemers? Wat is de beste uitkomst die we kunnen voorstellen? Een resultaat hoeft lang niet altijd direct een antwoord of oplossing te zijn. Vaak is alleen al het gezamenlijk ontdekken van de vragen die er echt toe doen al een heel waardevolle uitkomst.

Deelnemers: Wie nodigen we uit om de doelen van het gesprek te bereiken? Welke andere mensen voegen een waardevol perspectief toe aan het gesprek?

Principe 2 Creëer een uitnodigende omgeving

Het is belangrijk om een uitnodigende omgeving te creëren waarin mensen zich op hun gemak voelen. Dit is een voorwaarde voor deelnemers om hun uiterste best te doen bij het gezamenlijk meedenken, praten en luisteren. In de uitnodiging zet je de startvraag. Formuleer de vraag eenvoudig en positief zodat deze nieuwsgierigheid opwekt en zorg dat er geen eenduidig antwoord op te geven is. Laat deelnemers weten dat het geen gewone bijeenkomst is maar een waar met plezier, toewijding en creativiteit gewerkt zal worden en waar ieders bijdrage ertoe doet. Creëer met eenvoudige middelen de sfeer van een café, door bijvoorbeeld kaarsen op de tafels te plaatsen en koffie en thee te serveren.

Principe 3 Gebruik (onderzoeks)vragen die er echt toe doen

Vragen die ertoe doen zijn vragen die duidelijk zijn, je aan het denken zetten, energie opwekken, tot een onderzoekende focus leiden, aannames blootleggen en nieuwe mogelijkheden genereren.

Principe 4 Moedig ieders bijdrage aan

De tafels worden met opzet klein gehouden – circa vier tot zes mensen – om ervoor te zorgen dat iedere deelnemer voldoende gelegenheid heeft om bij te dragen. Voor de eerste ronde kan een *talking object* worden ingezet (bijvoorbeeld een steen of een pen). Zo'n talking object wordt door de spreker vastgehouden tijdens het praten, zodat de groep weet dat interrupties moeten worden vermeden. Het voorwerp wordt in het midden van de tafel gelegd of doorgegeven aan de spreker die erna het woord wil nemen. Deelnemers worden door de host aangemoedigd om naar elkaars ideeën te luisteren.

Principe 5 Verbind de diverse perspectieven

Het is een van centrale onderscheidende kenmerken van de werkvorm World Café dat deelnemers in verschillende rondes van tafel tot tafel gaan, waarbij zij zorgen voor kruisbestuiving van ideeën doordat zij inzichten, thema's en vragen meenemen in nieuwe conversatierondes. Licht daarom als host de regels van deze werkvorm kort toe. Moedig deelnemers aan om inzichten direct vast te leggen. Na de eerste ronde blijft de host bij de tafel achter om nieuwe deelnemers te verwelkomen en kernvragen uit de eerste ronde over te dragen. Na de laatste ronde hangen de hosts de tafelkleden met mindmaps op een centrale plaats op. Op deze manier kunnen deelnemers kennismaken van de resultaten van andere groepen. In een plenaire sessie, waarbij iedereen om de mindmaps heen staat (of in halve cirkel zit), proberen de hosts tot een synthese van inzichten te komen. Vaak lukt het om in meerdere rondes te komen tot de hamvraag, die op een hoger niveau ligt dan de oorspronkelijke startvraag.

Principe 6 Luister gezamenlijk

Om tot gezamenlijke inzichten te komen en om patronen te herkennen in op het oog rommelige mindmaps, is het noodzakelijk om te werken aan een competentie die de oprichters van The World Café aanduiden met de term 'dynamisch luisteren':

- Luister om te leren: probeer van iedere deelnemer iets te leren.
- Luister naar verschillen: zie verschillende aannames en perspectieven als geschenk, omdat deze een goede voedingsbodem vormen voor onvoorziene mogelijkheden.
- Luister met erkenning: om voort te bouwen op bijdragen van anderen, is het nodig om goed te luisteren naar bijdragen van anderen en die gedachten over te nemen.
- Luister naar verbanden: om tot de diepere betekenis van individuele bijdragen te komen is 'gezamenlijk luisteren' noodzakelijk. Herinner deelnemers eraan om naar collectieve inzichten te luisteren en patronen te ontdekken. Om de magie van het midden te ontdekken kan naast de startvraag het midden van het tafelkleed het beste aan het einde van de ronde worden ingevuld met de hamvraag.
- Luister reflectief: moedig deelnemers aan in stilte na te denken over alle bijdragen en/of de vraag: wat is het centrum van ons gesprek?

Principe 7 Deel de gezamenlijke ontdekkingen die geogst zijn

Na de laatste ronde worden de tafelkleden opgehangen en wordt een stilte ingelast waarin deelnemers wordt gevraagd na te denken en aantekening te maken wat naar hun mening de hamvraag is. Vraag een willekeurige deelnemer zijn/haar idee te delen. Hierop proberen de hosts – met hulp van de deelnemers – te komen tot een synthese van de gedachten uit de verschillende rondes.

Principe 8 Kom tot doelgerichte actieplanning

Bedenk minimaal één en maximaal drie doelen die je je als groep wilt stellen op grond van de gezamenlijke ontdekkingen en spreek met elkaar af welke acties de groep als geheel en sommige personen als individu gaan ondernemen om het beoogde doel dichterbij te brengen.

Als je voor het eerst deze werkvorm organiseert, is het de moeite waard om onderstaande bronnen te raadplegen.

Bronnen

Brown, J. & Isaacs, D. (2005). *The World Café. Shaping our futures through conversations that matter*. San Fransisco, CA: Berrett-Koehler.

The World Café Community (2002). Extra uitleg over hoe je een geslaagd World Café houdt. www.coutinho.nl/fileadmin/documenten/kwaliteitmetbeleid/opdrachten/World_Cafe-methode_Nederlandstalig.pdf

Juanita Brown en David Isaacs, de bekendste uitdragers van het World Café-principe, geven uitleg over en voorbeelden van deze werkvorm:

www.youtube.com/watch?v=1cv82YI0H7M&feature=player_embedded